

## ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

ว่าด้วยการเก็บรักษาของกลาง

พ.ศ. ๒๕๖๐

ในการดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีอำนาจในการยึดอายัดหรือรับมาไว้ซึ่งเอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานอื่นใดซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๑๘ (๓) แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกับระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐว่าด้วยการไต่สวนข้อเท็จจริง กำหนดให้สำนักงานกำหนดระเบียบ ในการเก็บรักษาเอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานอื่นใดซึ่งได้จากการตรวจสอบ คั่น ยึด หรืออายัด ในการไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น จึงเป็นการสมควรกำหนดระเบียบเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเก็บรักษาของกลาง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒๗ ได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีไว้ ใต้ใช้ หรือได้มาจากการกระทำความผิด และได้ส่งไว้ในความรักษาของหน่วยงานของรัฐ และไม่มีเจ้าของหรือผู้มีกรรมสิทธิ์มารับของกลางคืนตามกำหนดระยะเวลา ให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ว่าด้วยการเก็บรักษาของกลาง พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ของกลาง” หมายความว่า วัตถุ สิ่งของ เอกสาร บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือทรัพย์สินใด ๆ ในสภาพที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. อนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. สามารถใช้อำนาจตามกฎหมายยึด หรืออายัด หรือรับมาไว้ในความครอบครอง เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานในการไต่สวนข้อเท็จจริงและการดำเนินคดี

“การขายทอดตลาด” หมายความว่า การนำทรัพย์สินของกลางที่ยึด อายัด หรือรับไว้โดยขายโดยวิธีให้สุจริตกันโดยเปิดเผย ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการในหมวด ๕ ของระเบียบนี้

“หน่วยเก็บรักษาของกลาง” หมายความว่า สำนักปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขตพื้นที่ รวมถึงหน่วยงานภายในที่รับผิดชอบในการไต่สวนข้อเท็จจริง

“ผู้เก็บรักษาของกลาง” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขตพื้นที่ รวมถึงผู้อำนวยการหน่วยงานภายในที่รับผิดชอบในการไต่สวนข้อเท็จจริง

“คณะกรรมการ ป.ป.ท.” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

“คณะอนุกรรมการ” หมายความว่า คณะอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

“ผู้อำนวยการสำนัก” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขตพื้นที่ รวมถึงหน่วยงานภายในที่รับผิดชอบในการไต่สวนข้อเท็จจริง

“พนักงาน ป.ป.ท.” หมายความว่า เลขาธิการ รองเลขาธิการ และผู้ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐแต่งตั้งจากราชการพลเรือนซึ่งดำรงตำแหน่งในระดับไม่ต่ำกว่าหัวหน้างานหรือเทียบเท่าให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑

“เจ้าหน้าที่ ป.ป.ท.” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐแต่งตั้งจากราชการพลเรือนหรือพนักงานราชการให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๔ ให้เลขาธิการเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจออกประกาศกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ให้เลขาธิการเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

#### หมวด ๑

#### การมอบหมายและหน้าที่เก็บรักษาของกลาง

ข้อ ๕ กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ท. อนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ได้ยึด आयัด หรือรับของกลาง มาไว้ในความครอบครอง ให้แจ้งผู้เก็บรักษาของกลางหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายทำการบันทึกลงสมุดบัญชียึดทรัพย์ของกลางของแต่ละสำนักให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ข้อ ๖ ในกรณีที่มีการยึด आयัด หรือรับของกลาง ให้นำของกลางนั้นรวมไว้ในสำนวนเว้นแต่ของกลางนั้น ไม่สามารถรวมไว้ในสำนวนได้ ให้ส่งมอบให้หน่วยเก็บรักษาของกลางที่รับผิดชอบเก็บรักษาไว้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในระเบียบนี้

ข้อ ๗ ผู้เก็บรักษาของกลาง อาจมีคำสั่งมอบหมายพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ในสำนัก มีหน้าที่เก็บรักษาและดูแลของกลางแทนก็ได้

ข้อ ๘ ให้ผู้เก็บรักษาของกลาง หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายตามข้อ ๗ มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบความถูกต้องและสภาพของกลางก่อนที่จะเก็บรักษา

- (๒) จัดทำบัญชีของกลางที่เก็บรักษา
- (๓) จัดทำหลักฐานการรับและส่งมอบของกลาง
- (๔) ตรวจสอบสภาพของกลางทุกกระยะ ๖ เดือน หรือตามสภาพของกลาง และบันทึกรายงานผลการตรวจสอบให้เลขาธิการทราบ
- (๕) เก็บรักษาและดูแลของกลางที่ได้รับมอบไว้ในที่ปลอดภัย
- (๖) เก็บรักษาบัญชีหรือรหัสของสถานที่เก็บรักษาของกลาง
- (๗) ส่งมอบของกลางแก่บุคคลที่ร้องขอตามที่เลขาธิการหรือผู้อำนวยการสำนักมีคำสั่งแล้วแต่กรณี

## หมวด ๒

## วิธีการเก็บรักษาและการเบิกของกลาง

ข้อ ๙ ในการเก็บรักษาของกลาง ให้ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผ่นป้ายมีเลขคดี ชื่อของกลาง ชื่อผู้กล่าวหา ชื่อผู้ถูกกล่าวหา ข้อหา และเลขหมายของกลาง (ถ้ามี) ติดไว้กับของกลางนั้นตามบัญชีของกลางที่เก็บรักษา

(๒) เก็บรักษาของกลางตามประเภท สภาพ และขนาดของกลางในสถานที่หรือห้องที่มั่นคง แข็งแรงและปลอดภัย และหมั่นตรวจตราดูแลให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยเสมอ

ข้อ ๑๐ เมื่อพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ได้ยึดหรืออายัดของกลางซึ่งเป็น อสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ที่ไม่สะดวกต่อการขนย้ายหรือไม่อาจเคลื่อนย้ายได้ในขณะที่ยึด หรืออายัด ให้พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ผู้ที่ยึดหรืออายัดของกลาง เป็นผู้รับผิดชอบ ในการจัดการ ดูแล หรือเก็บรักษาในเบื้องต้น โดยอาจประสานความร่วมมือกับส่วนราชการอื่น เพื่อเก็บรักษา หรือมอบหมายให้หน่วยงานเอกชน หรือบุคคลอื่นเป็นผู้เก็บรักษาของกลางระหว่างการ ดำเนินคดี หรือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองของกลางดูแลทรัพย์สินต่อไปได้ ถ้าเจ้าของ หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินนั้นยินยอม แล้วแต่กรณี โดยให้คำนึงถึงวิธีการและความเหมาะสมในการ เก็บของกลาง ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและไม่เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ แล้วรายงาน ให้ผู้อำนวยการสำนักทราบ

ข้อ ๑๑ ของกลางที่ยึดเป็นเงินสด ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเป็นเงินของรัฐบาลไทย และไม่มี ความจำเป็นต้องใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบการ ดำเนินคดี ให้รับนำเข้าฝากธนาคารของรัฐในบัญชีของหน่วยเก็บรักษาของกลาง ในวันที่รับทรัพย์สิน โดยไม่ชักช้า หากไม่สามารถนำเข้าฝากได้ทันเนื่องจากธนาคารของรัฐปิดทำการแล้ว ให้เก็บรักษาไว้ ในที่ปลอดภัยและนำเข้าฝากในโอกาสแรกที่ธนาคารของรัฐเปิดทำการ

(๒) กรณีเป็นเงินของรัฐบาลไทยที่มีความจำเป็นต้องใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบการดำเนินคดี เช่น เงินล่อซื้อ เงินที่ต้องตรวจพิสูจน์ทางนิติวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ให้นำส่งหน่วยเก็บรักษาของกลางเป็นผู้เก็บรักษา

(๓) กรณีเป็นเงินของรัฐบาลต่างประเทศ หรือธนาคารกลางในรัฐบาลต่างประเทศให้นำส่งหน่วยเก็บรักษาของกลางเป็นผู้เก็บรักษา และเมื่อคดีถึงที่สุดโดยศาลได้มีคำพิพากษาให้ริบให้ตกเป็นของแผ่นดิน ให้แลกเปลี่ยนเป็นเงินไทยและส่งเป็นรายได้แผ่นดิน เว้นแต่เป็นกรณีที่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินไทยได้ให้แปรสภาพหรือทำลาย

ข้อ ๑๒ ถ้าของกลางที่ต้องเก็บรักษาเป็นอัญมณี เครื่องทองรูปพรรณ หรือของมีค่าอื่นทำนองเดียวกัน รวมทั้งเงินของรัฐบาลต่างประเทศ หรือธนาคารกลางในรัฐบาลต่างประเทศตามข้อ ๑๑ (๓) ที่มีจำนวนมาก ให้หน่วยเก็บรักษาของกลางเก็บรักษาทรัพย์สินไว้ในที่ปลอดภัยตามที่เห็นสมควร โดยทำบัญชีของกลางที่เก็บรักษาตามข้อ ๘ (๒) ให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับของกลางนั้นตามสมควรด้วย

ข้อ ๑๓ ให้ผู้เก็บรักษาของกลางรายงานต่อเลขาธิการโดยเร็วเพื่อพิจารณาสั่งตามที่เห็นสมควรเมื่อปรากฏว่า

(๑) ของกลางนั้นมีสภาพเป็นของสด ของเสียง่าย หรือถ้าหน่วงช้าไว้จะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนกับค่าของกลางนั้น

(๒) ของกลางนั้นมีลักษณะที่อาจทำให้สกปรก เลอะเทอะ หรือมีกลิ่น หรืออาจรบกวนหรือก่อความรำคาญ

(๓) ของกลางนั้นมีสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้ง่าย เช่น สารเคมี หรือสิ่งที่เป็นเชื้อเพลิง

ข้อ ๑๔ ในระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริง หากเลขาธิการเห็นว่าของกลางตามข้อ ๑๓ ไม่เหมาะสมที่จะเก็บรักษาหรือเก็บรักษาไว้จะเป็นภาระแก่ทางราชการ เลขาธิการมีอำนาจสั่งให้นำของกลางออกขายทอดตลาด หรือนำไปใช้ประโยชน์ของทางราชการ หรือนำไปทำลาย แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๕ การเบิกของกลาง ให้ทำเป็นหนังสือและได้รับอนุญาตจากเลขาธิการ หรือผู้อำนวยการสำนัก

การขออนุญาตเบิกของกลางตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามแบบที่สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนด โดยจะต้องมีรายการ ดังนี้

(๑) เลขที่คดี เลขยึดทรัพย์ของกลาง และเลขคำสั่งแต่งตั้งอนุกรรมการ หรือมอบหมายพนักงาน ป.ป.ท.

(๒) ชื่อ สกุล และตำแหน่งของผู้เบิก

(๓) เหตุผลและความจำเป็นของการเบิกของกลาง

(๔) วัน เวลา ที่ส่งคืน

## หมวด ๓

## การขอรับของกลางระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริง

## ไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์

ข้อ ๑๖ ในระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริง บุคคลดังต่อไปนี้ มีสิทธิยื่นคำร้องขอรับของกลาง เพื่อไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ได้

(๑) เจ้าของหรือผู้มีกรรมสิทธิ์

(๒) ผู้ซึ่งมีสิทธิในการใช้ ครอบครอง ยึดหน่วง หรือสิทธิเรียกร้องอื่นตามที่กฎหมายรับรอง รวมถึงผู้เช่าซื้อ ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดก หรือผู้จัดการมรดก

ผู้ยื่นคำร้องจะต้องแสดงหลักฐานแห่งการเป็นเจ้าของ หรือเอกสารหรือหลักฐานใด ๆ เพื่อแสดงถึง สิทธิที่ตนมีอยู่เหนือของกลางนั้น ในกรณีผู้ยื่นคำร้องมีสิทธิในของกลางซึ่งมีเจ้าของกรรมสิทธิ์ หลายรายรวมกัน จะต้องแสดงเอกสารหลักฐานแสดงความยินยอมในการร้องขอคืนของกลางจากเจ้าของ กรรมสิทธิ์ทุกราย

ข้อ ๑๗ คำร้องขอรับของกลางต้องมีรายละเอียดอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) ของกลางที่ประสงค์จะขอรับไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์

(๒) เหตุผล ความจำเป็น และความเร่งด่วน ที่ร้องขอรับของกลางไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์

(๓) ระยะเวลาที่ประสงค์จะนำของกลางไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์

(๔) ผู้ที่จะดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์จากของกลาง

(๕) สถานที่ที่นำของกลางไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์

(๖) หลักฐานในการแสดงสิทธิตามข้อ ๑๖

(๗) หลักประกัน (ถ้ามี)

ทั้งนี้ เป็นไปตามแบบที่เลขาธิการกำหนด

ข้อ ๑๘ เมื่อได้รับคำร้องขอรับของกลางแล้ว ให้พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. จัดทำความเห็นเสนอเลขาธิการหรือผู้อำนวยการสำนัก แล้วแต่กรณี พิจารณาคำร้องและมีคำสั่งโดยไม่ชักช้า

ให้พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. แล้วแต่กรณี แจ้งให้ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องตามข้อ ๑๖ วรรคหนึ่ง ผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้กล่าวหา ทราบถึงการยื่นคำร้องขอรับของกลางเท่าที่จะทำได้

ในการพิจารณาคำร้อง ให้เลขาธิการหรือผู้อำนวยการสำนัก แล้วแต่กรณี คำนึงถึงเหตุ ดังต่อไปนี้

(๑) เหตุผล ความจำเป็น และความเร่งด่วนที่ต้องนำของกลางไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์

(๒) ความเสี่ยงภัยหรือเสี่ยงต่อความเสียหาย สูญหาย ถูกทำลาย ปลอม หรือแก้ไข เปลี่ยนแปลง ที่อาจเกิดกับของกลางที่จะนำไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์

(๓) ความน่าเชื่อถือของหลักประกัน

(๔) ความน่าเชื่อถือของผู้ที่จะนำของกลางไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์  
 (๕) ระยะเวลาที่จะนำของกลางไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์  
 (๖) ค่าคัดค้านของผู้มีสิทธิยื่นคำร้องตามข้อ ๑๖ วรรคหนึ่ง ค่าคัดค้านของผู้ถูกกล่าวหา หรือค่าคัดค้านของผู้กล่าวหา

(๗) พฤติการณ์ต่าง ๆ แห่งคดี

(๘) ต้องไม่กระทบถึงการใช้ของกลางเพื่อเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในภายหลัง ข้อ ๑๙ เลขาธิการหรือผู้อำนวยการสำนัก แล้วแต่กรณี อาจมีคำสั่งให้มอบของกลางแก่ผู้ยื่นคำร้องไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์โดยไม่มีประกัน มีประกัน มีประกันและหลักประกัน หรือกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ยื่นคำร้องปฏิบัติเพื่อให้ได้ของกลางนั้นมาใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีก็ได้

ข้อ ๒๐ ในระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริง ให้ยื่นคำร้องขอรับของกลางไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ต่อพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. แต่หากการไต่สวนข้อเท็จจริงได้สิ้นสุดลง และสำนักงาน ป.ป.ท. ได้จัดส่งสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงไปยังพนักงานอัยการแล้ว ให้ยื่นคำร้องขอรับของกลางต่อพนักงานอัยการ และให้ผู้เก็บรักษาของกลางดำเนินการตามคำสั่งของพนักงานอัยการ

ข้อ ๒๑ ให้เลขาธิการหรือผู้อำนวยการสำนัก มอบหมายให้พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. แล้วแต่กรณี แจ้งให้ผู้ได้รับอนุญาตส่งคืนของกลาง เมื่อปรากฏข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุจำเป็นต้องใช้ของกลางนั้นในการสอบสวน หรือแสดงเป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดี

(๒) ผู้ได้รับอนุญาตผิดสัญญารับมอบของกลางไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ หรือผิดสัญญาประกัน

(๓) คดีถึงที่สุดหรือคดีเสร็จเด็ดขาด และศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้รับหรือให้คืนแก่บุคคลอื่น

(๔) มีการนำของกลางไปใช้ในการกระทำความผิดอีก

(๕) ต้องคืนของกลางให้แก่เจ้าของหรือผู้มีสิทธิเหนือของกลางดีกว่า

(๖) ครบกำหนดระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต

(๗) มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นเพื่อป้องกันไม่ให้ของกลางเสียหาย สูญหาย ถูกทำลาย ปลอมหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่ระเบียบนี้ไม่ได้กำหนดไว้ ให้นำกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดวิธีการขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาคืนสิ่งของโดยไม่มีประกัน มีประกัน มีประกันและหลักประกัน มาบังคับใช้กับการจัดการของกลางในหมวดนี้ โดยอนุโลม

#### หมวด ๔

#### การคืนของกลาง

ข้อ ๒๓ ภายใต้บังคับการขอรับของกลางระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริงไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ตามหมวด ๓ ให้เก็บรักษาของกลางไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด เว้นแต่พนักงานอัยการมีคำสั่งให้จัดการของกลาง ตามมาตรา ๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือหมดความจำเป็น

ที่จะยึดไว้ หากของกลางที่ยึดไว้มิใช่ทรัพย์สินที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าผู้ใดทำหรือมีไว้เป็นความผิดหรือ ศาลมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ให้คืนแก่เจ้าของหรือผู้มึกรรมสิทธิ์ ทั้งนี้ ให้พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ดำเนินการแจ้งเจ้าของหรือผู้มึกรรมสิทธิ์ หรือประกาศกรณีไม่ทราบเจ้าของหรือผู้มึกรรมสิทธิ์ ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่มีเหตุให้คืนของกลาง เพื่อให้เจ้าของหรือผู้มึกรรมสิทธิ์มายื่นคำร้องขอรับ ของกลางคืนต่อผู้อำนวยการสำนัก

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้มึกรรมสิทธิ์ไม่มารับของกลางคืน ภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่แจ้ง หรือถ้าได้มีการฟ้องคดีต่อศาลแล้วนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด หากไม่ทราบเจ้าของหรือผู้มึกรรมสิทธิ์ ให้ผ่อนเวลาออกไปเป็นห้าปีนับแต่วันที่ประกาศ ของกลางดังกล่าวย่อมตกเป็นของแผ่นดิน ตามมาตรา ๑๓๒๗ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าว ให้เลขาธิการมีอำนาจสั่งให้นำของกลางออกขายทอดตลาด หรือนำไปใช้ ประโยชน์ของทางราชการ

ในกรณีมีผู้รับของกลางคืน ให้ผู้รับของกลางลงลายมือชื่อ พร้อมทั้งวัน เดือน ปี ที่รับของกลาง ไว้ในใบรับของกลาง แล้วติดไว้กับสำนวนคดีและบัญชีของกลางนั้นด้วย

#### หมวด ๕

#### การขายทอดตลาด หรือนำไปใช้ประโยชน์ของทางราชการ

ข้อ ๒๔ ในการขายทอดตลาดของกลาง ให้เลขาธิการแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงาน ป.ป.ท. เป็นคณะกรรมการ ขายทอดตลาดชั้นคณะหนึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน โดยมีข้าราชการตั้งแต่ ระดับชำนาญการ เป็นประธานมีหน้าที่ดำเนินการขายทอดตลาดตามที่เลขาธิการมีคำสั่ง

ข้อ ๒๕ ในกรณีที่เห็นสมควร เลขาธิการอาจจัดจ้างหรือมอบหมายหน่วยงานราชการหรือ บริษัทเอกชนเป็นผู้ดำเนินการขายทอดตลาดแทนก็ได้ โดยให้คณะกรรมการขายทอดตลาดตามวรรคหนึ่ง ดำเนินการประกวดราคา พิจารณา ควบคุม กำกับดูแลการขายทอดตลาดทรัพย์สินของหน่วยงานราชการ หรือบริษัทเอกชนนั้น รวมทั้งกำหนดราคาขั้นต่ำของทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาด

กรณีจัดจ้างหรือมอบหมายหน่วยงานราชการ หรือบริษัทเอกชนมาดำเนินการขายทอดตลาด ค่าใช้จ่ายในการขายทอดตลาดจะต้องไม่สูงกว่าร้อยละ ๒๕ ของราคาขั้นต่ำของทรัพย์สินนั้น

ข้อ ๒๖ ให้ผู้เก็บรักษาของกลางเสนอรายงานขออนุมัติขายทอดตลาดของกลางต่อเลขาธิการ โดยแสดงเหตุผลความจำเป็นในการขายทอดตลาด และแนบเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น รายงาน การตรวจสอบของกลาง บัญชีของกลาง เป็นต้น พร้อมทั้งเสนอรายชื่อผู้ที่จะเป็นคณะกรรมการขายทอดตลาด

ข้อ ๒๗ ให้คณะกรรมการขายทอดตลาดดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดทำประกาศขายทอดตลาดตามแบบที่กำหนดโดยเร็ว

(๒) ขายทอดตลาดโดยเปิดเผยตามหลักเกณฑ์และวิธีการขายทอดตลาดนี้ ให้แล้วเสร็จภายใน ๓ เดือน นับตั้งแต่วันที่เลขาธิการมีคำสั่งแต่งตั้ง ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จตามกำหนดให้รายงานขออนุมัติขยายระยะเวลาดำเนินการต่อเลขาธิการเพื่อพิจารณาโดยเร็ว

(๓) ของกลางตามข้อ ๑๓ ให้เลขาธิการมีคำสั่งขายทอดตลาดโดยทันที

ข้อ ๒๘ เมื่อเลขาธิการมีคำสั่งให้ขายทอดตลาด และแต่งตั้งคณะกรรมการขายทอดตลาดแล้ว ให้ประธานกรรมการลงนามในประกาศขายทอดตลาด แล้วจัดส่งประกาศให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้เกี่ยวข้อง และปิดประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ สถานที่ที่จะขายของกลางนั้น หรือสถานที่ที่ของกลางตั้งอยู่ หรือสถานที่ราชการอันเห็นสมควร ก่อนกำหนดวันขายทอดตลาดไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

กรณีประธานกรรมการขายทอดตลาดเห็นสมควรจะลงประกาศโฆษณาการขายทอดตลาดในหนังสือพิมพ์รายวัน หรือทางวิทยุกระจายเสียง หรือทางโทรทัศน์ หรือทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก่อนกำหนดวันขายทอดตลาดไม่น้อยกว่า ๓๐ วันก็ได้

ข้อ ๒๙ ประกาศขายทอดตลาดตามข้อ ๒๗ (๑) อย่างน้อยให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับของกลาง ที่จะขายดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สั่งให้ขายทอดตลาด

(๒) วัน เวลา สถานที่ที่จะขาย

(๓) จำนวนและรายละเอียดเกี่ยวกับของกลาง เช่น ชื่อเจ้าของ ประเภท ลักษณะ ขนาด น้ำหนัก หรือภาระติดพัน เป็นต้น

(๔) เงื่อนไขการชำระเงินตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้และเงื่อนไขอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๓๐ ให้คณะกรรมการขายทอดตลาดกำหนดราคาเริ่มต้นของทรัพย์สินที่นำออกขายทอดตลาด โดยให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ราคาประเมินทรัพย์สินในขณะที่ทำการยึดหรืออายัดไว้

(๒) สภาพและลักษณะของทรัพย์สินในขณะที่จะขายทอดตลาด

(๓) ราคาของทรัพย์สินในท้องตลาดในขณะที่จะขายทอดตลาด

(๔) ราคาประเมินของทรัพย์สินของทางราชการที่ใช้ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม

(๕) ราคาทรัพย์สินที่ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ ผู้ประกอบวิชาชีพเฉพาะหรือสมาคมวิชาชีพเฉพาะประเมินตามที่คณะกรรมการขายทอดตลาดขอความร่วมมือ

ข้อ ๓๑ ขั้นตอนและวิธีการขายทอดตลาดทรัพย์สิน

(๑) ก่อนการขายทอดตลาดของกลางให้คณะกรรมการขายทอดตลาดของกลางจัดให้มีการลงทะเบียนผู้เข้าสู้ราคา และแจ้งให้บรรดาผู้เข้าสู้ราคาซึ่งเข้าสู้ราคาในนามของบุคคลอื่นแสดงใบมอบอำนาจก่อนเข้าสู้ราคา และแจ้งด้วยว่าถ้าผู้สู้ราคาผู้ใดเข้าสู้ราคาแทนบุคคลอื่นโดยมิได้แสดงหนังสือมอบอำนาจก่อนจะถือว่าผู้สู้ราคานั้นกระทำการในนามตนเอง



(๒) ให้คณะกรรมการขายทอดตลาดอ่านประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สิน ณ สถานที่ขาย โดยเปิดเผย

(๓) คณะกรรมการขายทอดตลาดจะเข้าสู่ราคา หรือใช้ผู้หนึ่งผู้ใดเข้าสู่ราคาในการขายทอดตลาดทรัพย์สินไม่ได้

ข้อ ๓๒ การเสนอสู่ราคาในการขายทอดตลาดให้เป็นไปตามอัตราเพิ่มราคาตามที่คณะกรรมการขายทอดตลาดกำหนด และให้คณะกรรมการขายทอดตลาดแจ้งให้ผู้เข้าสู่ราคาทราบก่อนการขายทอดตลาด

ให้คณะกรรมการขายทอดตลาดร้องขานจำนวนเงินที่มีผู้สู่ราคาครั้งที่หนึ่งไม่น้อยกว่า ๓ หน ถ้าไม่มีผู้สู่ราคาสูงขึ้นให้เปลี่ยนร้องขานเป็นครั้งที่สองไม่น้อยกว่า ๓ หน เมื่อไม่มีผู้สู่ราคาสูงกวานั้น และได้ราคาพอสมควร ให้ลงคำสามพร้อมๆกับเคาะไม้ แต่ถ้าก่อนเคาะไม้มีผู้สู่ราคาสูงขึ้นไปอีกก็ให้ร้องขานราคาตั้งต้นใหม่ตามลำดับดังกล่าว

ในกรณีที่มีเหตุสงสัยว่าผู้ใดจะไม่สู่ราคาโดยสุจริตหรือไม่สามารถจะชำระราคาได้ คณะกรรมการขายทอดตลาดจะสอบถามผู้นั้นเสียก่อนจึงจะเคาะไม้ได้

ข้อ ๓๓ ถ้าผู้สู่ราคาถอนคำสู่ราคาของตนก่อนเคาะไม้ ให้คณะกรรมการขายทอดตลาดร้องขายใหม่ ในราคาก่อนที่จะมีการถอนคำสู่ราคา

ข้อ ๓๔ การขายทอดตลาดของกลางตามปกติเมื่อเคาะไม้ตกลงขายแล้วผู้ซื้อต้องชำระเงินทันที เว้นแต่ของกลางซึ่งมีราคาตั้งแต่หนึ่งแสนบาทขึ้นไปอาจผ่อนผันให้ผู้ซื้อวางมัดจำไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕ ของราคาซื้อ และทำสัญญาโดยมีเงื่อนไขในการชำระเงินที่ค้างชำระภายในเวลาไม่เกิน ๑๕ วัน นับแต่วันขาย เมื่อได้ชำระเงินทั้งหมดแล้ว จึงส่งมอบของกลางและเอกสารที่เกี่ยวข้องนั้นให้แก่ผู้ซื้อ

ในกรณีของกลางที่ขายมีราคาสูงมากหรือมีเหตุผลพิเศษประการอื่น คณะกรรมการขายทอดตลาดอาจกำหนดให้ผู้ซื้อวางเงินมัดจำและกำหนดเวลาชำระเงินได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๓๕ เมื่อคณะกรรมการขายทอดตลาดเห็นว่าการขายทอดตลาดทรัพย์สินใดไม่มีผู้เข้าสู่ราคา หรือมีผู้เสนอราคาต่ำกว่าราคาที่กำหนดตามข้อ ๓๐ หรือกรณีที่เห็นว่าการสู่ราคาอาจไม่เป็นไปโดยสุจริต ให้มีอำนาจถอนของกลางนั้นออกจากการขายทอดตลาด สั่งงดการขายทอดตลาดหรือเลื่อนการขายทอดตลาดออกไป แล้วรายงานให้เลขาธิการทราบ

ข้อ ๓๖ ให้คณะกรรมการขายทอดตลาดบันทึกเหตุการณ์ขายทอดตลาดไว้ทุกครั้ง และรายงานต่อเลขาธิการ ภายใน ๗ วันทำการ นับแต่วันที่มีการขายทอดตลาด โดยมีข้อความอย่างน้อยดังนี้

(๑) จำนวนบุคคลผู้เข้าสู่ราคา

(๒) การสู่ราคาทรัพย์สินชนิดใด ให้บันทึกชนิดของทรัพย์สิน ชื่อและราคาของผู้ให้ราคาสูงสุด รวมทั้งชื่อและราคาของผู้ให้ราคาตามลำดับรองลงมาด้วย

(๓) คณะกรรมการขายทอดตลาดขายได้หรือไม่เพราะเหตุใด

(๔) คณะกรรมการขายทอดตลาดต้องลงนาม วัน/เดือน/ปี กำกับไว้ด้วย

ข้อ ๓๗ การขายทอดตลาดย่อมบริบูรณ์ เมื่อผู้ทอดตลาดตกลงขายโดยวิธีเคาะไม้ หรือแสดงกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่งตามจารีตประเพณีในการขายทอดตลาดแล้วให้ทำสัญญาขายทอดตลาด ถ้าผู้ซื้อไม่ชำระเงินหรือไม่วางเงินมัดจำ หรือวางเงินมัดจำไว้แล้วแต่ไม่ชำระเงินส่วนที่เหลือ ภายในกำหนดเวลา ให้คณะกรรมการขายทอดตลาดริบเงินมัดจำ (ถ้ามี) และเอาทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาดใหม่โดยแจ้งให้ผู้ซื้อเดิมทราบกำหนดวันและเวลาขายด้วย เมื่อขายได้เงินเท่าใด ให้หักค่าธรรมเนียมค่าใช้จ่าย เหลือเงินสุทธิไม่คุ้มราคาขายทอดตลาดครั้งก่อน ให้เรียกร้องผู้ซื้อเดิม ชำระเงินส่วนที่ยังขาดนั้น

ข้อ ๓๘ การขายทอดตลาดของกลางซึ่งผู้ซื้อจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน ตามกฎหมายก่อน ให้ผู้ซื้อวางเงินมัดจำไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕ ของราคาซื้อ และให้นำใบอนุญาต มาแสดงต่อคณะกรรมการขายทอดตลาดภายใน ๑ เดือน นับแต่วันที่การขายทอดตลาดเสร็จสิ้น บริบูรณ์พร้อมทั้งชำระเงินที่ค้างชำระให้ครบถ้วน ถ้าพ้นกำหนดดังกล่าวไม่สามารถนำใบอนุญาต มาแสดงได้ให้ริบมัดจำ และให้คณะกรรมการขายทอดตลาดดำเนินการขายทอดตลาดซ้ำอีกครั้ง

ในกรณีที่ปรากฏว่าการที่ผู้ซื้อไม่อาจนำใบอนุญาตมาแสดงได้มิได้เกิดจากความผิดของผู้ซื้อหรือ จากการที่ผู้ซื้อจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ให้คณะกรรมการขายทอดตลาดขยายระยะเวลาออกไป ตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกิน ๑ เดือน

ข้อ ๓๙ ผู้มีส่วนได้เสียอาจคัดค้านการขายทอดตลาดของกลางที่ไม่ชอบด้วยระเบียบนี้ โดยยื่นคำร้องต่อเลขาธิการขอให้สั่งเพิกถอนการขายทอดตลาดของกลางทรัพย์สินนั้นได้ แต่ต้องไม่ช้ากว่า ๑๕ วัน นับแต่การขายทอดตลาดของกลางเสร็จสิ้น

ข้อ ๔๐ ค่าใช้จ่ายในการโอนและส่งมอบของกลาง เช่น ค่าภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าขนย้าย หรือค่าใช้จ่ายอื่นใดที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นภาระของผู้ซื้อ

ข้อ ๔๑ การรับเงินจากการขายทอดตลาดของกลาง เมื่อผู้ซื้อชำระเงินแล้วให้คณะกรรมการ ขายทอดตลาดออกไปรับเงินโดยมีสำเนา ๓ ฉบับ ต้นฉบับมอบให้ผู้ซื้อ ส่วนสำเนาส่งให้ผู้มีหน้าที่ เก็บรักษาของกลาง ๑ ฉบับ เก็บไว้ในสำนวนคดีอีก ๑ ฉบับ อีก ๑ ฉบับ เก็บไว้เป็นต้นขั้ว

ข้อ ๔๒ การรับเงินโดยปกติให้รับเป็นเงินสดของรัฐบาลไทย แต่ถ้าคณะกรรมการ ขายทอดตลาดเห็นสมควรอาจรับเป็นแคชเชียร์เช็ค โดยให้จดเลขที่แคชเชียร์เช็คในใบรับเงินด้วย

ข้อ ๔๓ เมื่อได้รับชำระเงินจากการขายทอดตลาดของกลางแล้วไม่ว่ารับชำระเป็นเงินสด หรือแคชเชียร์เช็ค ให้คณะกรรมการขายทอดตลาดส่งมอบให้ผู้มีหน้าที่เก็บรักษาของกลางเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๔๔ การรับเงินเป็นแคชเชียร์เช็ค หากเรียกเก็บเงินไม่ได้ ให้ผู้มีหน้าที่เก็บรักษา ของกลางแจ้งให้เลขาธิการทราบเพื่อดำเนินการเรียกร้องผู้ซื้อให้ชำระเงินนั้นหรือดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

ข้อ ๔๕ การรับเงิน การนำส่งเงิน การเก็บรักษาเงิน และการเบิกจ่ายเงินจากการ ขายทอดตลาดของกลาง ให้ดำเนินการตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อ ๔๖ การนำของกลางไปใช้ประโยชน์ ให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการนำของกลางไปใช้ประโยชน์ตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด

หมวด ๖

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๔๗ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเก็บรักษาของกลางตามระเบียบนี้ ให้เบิกจ่ายได้ตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

ข้อ ๔๘ กรณีของกลางที่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อตกลง กำหนดวิธีการเก็บรักษาไว้สำหรับส่วนราชการใดโดยเฉพาะ เช่น ยาเสพติด ไม้ แร่ เป็นต้น ให้ถือปฏิบัติไปตามนั้น

ประกาศ ณ วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

ประยงค์ ปรียาจิตต์

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ